

REJSERAPPORT
STUDIEREJSE TIL BERLIN

Tid: 4. – 7. januar 2015
Sted: Berlin
Deltagere: Flemming Møller Mortensen (S), Anni Matthiesen (V), næstformand, Troels Ravn (S), Karin Gaardsted (S), Annette Wilhelmsen (SF), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Kim Andersen (V), Eyvind Vesselbo (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Alex Ahrendtsen (DF), Karin Nødgaard (DF), Lars Barfoed (KF).
Ledsaget af: Kirsten Hermansen og Dan Westfall, Udvalgssekretariatet.

1. Formål

Formålet med besøget var at få indblik i dansk-tysk kulturudveksling og den nyeste udvikling inden for områderne museer, design, moderne kunst og musik. Udvalget skulle bl.a. mødes med danske kunstnere, der arbejder i Berlin, samt besøge kulturinstitutioner, der samarbejder med danske kulturinstitutioner.

19. januar 2015

Ref. 14-001221-6

2. Væsentligste punkter fra besøget

Historisk set har Berlin altid tiltrukket kunstnere og andre kulturaktører. Især i 1920'erne var byen et hovedcenter for europæisk kultur med en eksperimenterende og udfordrende kulturscene. Efter genforeningen blomstrede kulturscenen op igen i et imponerende tempo, og hvert år flytter flere og flere til Berlin. Efter Murens fald blev alle Øst- og Vestberlins kulturinstitutioner sat til debat. Vellykkede fusioner prægede 90'erne og 00'erne, og udvikling og dygtig ledelse af mange af kulturinstitutionerne har skærpet profilen for de enkelte, så de tilsammen udgør et mangeartet, kompletterende, men også indbyrdes konkurrerende kulturliv.

Udvalget blev under hele turen ledsaget af Kulturråd Per Erik Veng samt medarbejdere fra ambassaden. Udvalget fik af ambassadøren en briefing og introduktion til aktuelle, politiske temaer i Tyskland. Kulturråd og kulturattachéen orienterede særskilt om ambassadens arbejde og kommende projekter på kulturområdet, herunder også om udfordringer blandt andet i samarbejdet med Kulturstyrelsen.

Politiske drøftelser

Med sin føderale struktur foregår planlægning og finansiering af kulturinstitutioner og -aktiviteter i Berlin i et tæt samarbejde og i en løbende forhandling mellem forbundsregeringen og Byen Berlin. Udvalget talte med ministerialrat Dr. Püschel fra Die Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien, som redegjorde for kulturpolitikken på forbundsniveau. Den nye kulturminister, Monika Grütters, har formået at løfte kulturbudgettet, og der skal nu bl.a. bygges et nyt museum for moderne kunst i Berlin.

Kultur er en afgørende del af Berlins identitet, og Staatssekretär für Kulturelle Angelegenheiten des Landes Berlin, Tim Renner, orienterede om de udfordringer Berlin oplever i disse år, hvor man ønsker at bevare og understøtte de kreative undergrunds- og vækstmiljøerne, som er med til at gøre Berlin så attraktiv, samtidig med at byen bliver mere og mere etableret som europæisk hovedstad med høje huslejepriser mv. til følge.

Kunst og kultur

Udvalget talte med danske billedkunstnere, musikere m.fl., som gav udvalget et indtryk af danske kunstners motivation for at bo og arbejde i Berlin.

Udvalget oplevede resultatet af et særdeles vellykket museumssamarbejde, en stor Vikingeutstilling arrangeret mellem Staatsliche Museen zu Berlin, Nationalmuseet, Vikingeskibsmuseet i Roskilde samt British Museum i London. Museumsdirektør Tinna Damgaard-Sørensen fortalte bl.a. om de forventede positive effekter af udstillingen for Vikingeskibsmuseet i Roskilde.

Berlin har tre operahuse, der alle er meget velbesøgte. Udvalget besøgte Deutsche Oper, Berlins største operahus med over 1800 pladser, som er en ledende scene i internationalt perspektiv. Udvalget blev modtaget af teaterchefen der blandt andet orienterede om operaens høje kvalitative niveau, økonomiske udfordringer og indbyrdes konkurrence.

Hos Berliner Philharmonien oplevede udvalget en flot og spændende bygning fra 1963 tegnet af arkitekten Sharron. Det var det første koncerthus i verden i amfiteatral form, og det har inspireret bl.a. DRs koncerthus i København. Berliner Philharmonien samarbejder med Berliner Festspiele, og i 2015 har man valgt Carl Nielsen som tema i anledning af 150 året for den danske komponists fødsel.

Udvalget besøgte Berlins Radiohus "Haus des Rundfunks", som er en spændende, historisk bygning i jugendstil, og hørte her om udviklingen i finansiering og principper for public service.

3. Forberedelse og opfølgning

Studieturen blev forberedt i samarbejde med ambassaden i Berlin, der under hensyn til formålsbeskrivelsen sammensatte et varieret program af meget høj kvalitet.

Ambassaden var behjælpelig med baggrundsinformation til turen og har efterfølgende fremsendt supplerende oplysninger, som blev efterspurgt under besøget (faktuelle oplysninger blandt andet om midler til kulturudveksling på ambassaderne).

KULTURUDVALGET

Der er bred enighed blandt rejsedeltagerne om, at studieturen var en succes. Deltagerne har opnået aktuel viden om og indsigt i tysk føderal kulturpolitik generelt og særlig i Berlins facetterede kunst- og kulturverden samt byens aktuelle udfordringer og stærke tiltrækningskraft på kunstnere og kulturaktører fra hele verden, herunder ikke mindst fra Danmark.

Program, baggrundsmateriale mv. findes på sagen i Elektra 14-001221.